

Катерина Чепкова,

кандидат юридичних наук,
докторант Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ORCID: 0000-0002-5219-093X

DOI <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2025-58-5>

УДК 342.9:342.725-053.2:355.01(477)

Поняття та види інструментів публічного адміністрування в сфері захисту прав дітей під час збройного конфлікту

Захист прав дітей під час збройного конфлікту залишається актуальною темою на теперішній час, враховуючи ту кількість збройних конфліктів (як міжнародного, так і неміжнародного характеру), яка існує на сьогодні. Держава, в особі уповноважених органів, через встановлення норм права повинна забезпечувати максимально можливу реалізацію дитячих прав під час збройного конфлікту. Установлення норм права для публічного адміністрування так би й залишилося нереалізованим, якби в арсеналі суб'єктів публічної адміністрації не було належних правових інструментів.

Метою цієї статті є дослідження поняття та видів інструментів публічного адміністрування в цілому та в рамках захисту прав дітей під час збройного конфлікту.

Такі поняття, як «публічна адміністрація», «публічне адміністрування», «інструменти публічного адміністрування», є відносно новими для вітчизняної доктрини адміністративного

права. Наукове розвідка цього питання активно здійснюється багатьма вітчизняними вченими. Серед яких: Біла В. Р., Галуцько В. В., Коломоєць Т. О., Мельник Р. С., Патерило І. В. та ін.

В доктрині адміністративного права можна знайти наступні пропозиції щодо визначення інструментів публічного адміністрування:

– це зовнішній вираз однорідних за своїм характером і правовою природою груп публічних дій адміністративних органів, реалізованих у межах відповідності визначеної законом компетенції з метою досягнення бажаного публічного інтересу [1, с. 268];

– уся сукупність засобів (приймів), що використовуються суб'єктами публічної адміністрації для регулювання суспільних відносин, які виникають у сфері публічного управління [2, с. 286];

– зовнішньо виражені засоби (форми) та способи й прийоми впливу (методи) адміністративної діяльності

суб'єктів публічної адміністрації, які складають механізм публічного адміністрування та сукупно використовуються в межах повноважень суб'єктами публічної адміністрації з метою врегулювання правовідносин у певній сфері [3, с. 337].

Сутнісні характеристики інструментів публічного адміністрування: 1) інструменти публічного адміністрування мають правову природу, що забезпечує їхню легітимність та законність. Вони використовуються в межах компетенції адміністративних органів відповідно до чинного законодавства і слугують засобом правового врегулювання суспільних відносин; 2) ці інструменти є зовнішнім виразом адміністративної діяльності адміністративних органів. Вони використовуються виключно для досягнення публічних інтересів, забезпечення правопорядку та реалізації державної політики. Інструменти публічного адміністрування безпосередньо впливають на суспільні процеси, сприяючи забезпеченню публічного адміністрування; 3) інструменти публічного адміністрування відзначаються здатністю до адаптації та гнучкості до викликів у сфері суспільних відносин. Вони можуть змінюватися залежно від потреб суспільства та держави, що дозволяє адміністративним органам оперативно реагувати на виклики часу, такі як кризи, війни або інші надзвичайні ситуації; 4) інструменти публічного адміністрування забезпечують прозорість та підзвітність адміністративних органів. Вони сприяють відкритості процесу прийняття управлінських рішень та контролю з боку громадськості, що підвищує рівень довіри до державних інституцій; 5) інструменти публічного адміністрування мають багатофункціональний характер, оскільки їх застосування дозволяє вирішувати різноманітні питання публічного адміністрування. Вони спрямовані на забезпечення ефективності публічного адміністрування, виконання правових

норм та захист прав і свобод громадян [4, с. 48–49].

Види інструментів публічного адміністрування.

Нормативні акти. У 2023 році Верховною Радою України прийнято Закон України «Проправотворчу діяльність» [5], в якому зафіксований понятійний апарат, який тривалий час не мав свого законодавчого закріплення. Зокрема, і поняття «нормативно-правовий акт» – це офіційний документ, прийнятий (виданий) суб'єктом правотворчої діяльності в установленому Конституцією України та (або) законом порядку у письмовій формі, який містить норму (норми) права і розрахований на неодноразову реалізацію. Також цим законом закріплена ієрархія нормативно-правових актів: 1) Конституція України; 2) закони України; 3) підзаконні нормативно-правові акти (а) постанови Верховної Ради України; б) укази Президента України; в) постанови Кабінету Міністрів України; г) накази міністерств; г) акти інших державних органів; д) постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, постанови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, накази міністерств Автономної Республіки Крим, що містять норми права; е) розпорядження голів місцевих державних адміністрацій, накази керівників структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, що містять норми права; є) акти органів місцевого самоврядування, що містять норми права).

Патерило І. В. пропонує під нормативними актами публічної адміністрації розуміти юридичні акти підзаконного характеру, що приймаються суб'єктами публічної адміністрації та містять норми права, спрямовані на регулювання однорідних адміністративно-правових відносин [6, с. 211].

Нормативні акти публічної адміністрації є підзаконними актами управління і в ієрархії правових актів

посідають нижчу ланку, ніж законодавчий акт. Можна говорити і про внутрішню ієрархію нормативних актів публічної адміністрації, яка залежить від місця органу влади та можливості скасовувати або зупиняти акти нижчої юридичної сили [7, с. 190].

Адміністративні акти. Адміністративні акти за своїми сутнісними рисами є новою категорією для доктрини адміністративного права, зміст яких розкривається через повноваження публічної адміністрації, і є наслідком імплементації законодавства України до права Європейського Союзу, що обумовило перехід від використання терміну «акт державного управління» до поняття «адміністративний акт» [8, с. 143]. Донедавна це поняття не було визначено на законодавчому рівні. Але з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» [9], знайшло своє закріплення: «адміністративний акт» – рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб).

Ознаками адміністративного акту є: 1) виступає як юридичний акт індивідуальної дії; 2) приймається суб'єктом публічної адміністрації у встановленому (процедурному) порядку; 3) спрямований на створення, зміну чи припинення прав та обов'язків фізичної або юридичної особи (осіб), тобто для адміністративного акту характерна зовнішня спрямованість його дії [8, с. 146].

Саме за ознакою індивідуальності адміністративні акти відрізняються від нормативно-правових, які мають загальний характер. Відмінність адміністративного акту від нормативно-правового полягає в тому, що він породжує права й обов'язки

тільки в того суб'єкта (чи визначеного цим актом певного кола суб'єктів), якому (яким) його адресовано, тобто владні приписи адміністративного акту є індивідуалізовані (конкретизовані і за суб'єктами, і за їх правами та обов'язками), а сам акт не створює нового права, а лише прикладає існуюче право до конкретних суспільних відносин.

Адміністративні договори. Визначення «адміністративного договору» міститься в Кодексі адміністративного судочинства України [10]: спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі закону:

а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень;

б) для делегування публічно-владних управлінських функцій;

в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом;

г) замість видання індивідуального акта;

г) для врегулювання питань надання адміністративних послуг [11].

Патерило І. В. під адміністративним договором пропонує розуміти дво- або багатосторонню угоду, можливість укладення якої передбачено нормами адміністративного права, а зміст становлять адміністративні права і обов'язки сторін, що впливають з публічних функцій суб'єкта публічної адміністрації як однієї зі сторін угоди (наприклад, договори про співробітництво між органами місцевого самоврядування, договори між органами місцевого самоврядування та юридичними особами приватного права про надання на постійній або

тимчасовій основі первинної правової допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, договори між суб'єктами публічної адміністрації та приватними особами) [6, с. 224].

Акти-плани – затверджені адміністративним актом самостійні інструменти діяльності публічної адміністрації, які застосовуються нею для задоволення певних публічних інтересів шляхом визначення комплексу заходів, необхідних для здійснення на майбутній період, реалізація яких спричиняє (може спричиняти) настання правових наслідків для приватних осіб [6, с. 230–231].

Акти-плани за своєю зовнішньою формою можуть мати ознаки, що притаманні нормативним актам та адміністративним актам. Крім того, окремі акти-плани закріплюються на законодавчому чи підзаконному рівнях [12, с. 53].

Акти-дії – офіційне рішення уповноваженого органу, що ухвалюється з метою врегулювання суспільних відносин у певній сфері; офіційне рішення суб'єкта владних повноважень та уповноваженого на виконання його функції суб'єкта, що здійснюється на основі і у відповідності з нормами публічного (в першу чергу, адміністративного) права у формі певних інтелектуально-вольових та фізичних (вербальних) дій і містить публічно-владне веління з конкретної юридичної ситуації, яке спрямоване на індивідуальне регулювання суспільних відносин шляхом встановлення, зміни або припинення суб'єктивних прав та обов'язків їх учасників [13, с. 40].

Акти-дії відносяться до категорії конклюдентних дій. Категорія «конклюдентні дії» є притаманна для цивільно-правового регулювання, і проявляється у вигляді мовчання, або шляхом вчинення дій, прояв яких є свідченням наміру особи діяти відповідним чином з метою уникнення негативних наслідків протиправної

діяльності чи неналежного виконання покладених зобов'язань [12, с. 53].

Це ті загальноновизнані види інструментів публічного адміністрування, на які звертають увагу більшість вчених.

Погоджуємось із твердженням Галуцького В. В., що види інструментів публічного адміністрування не є сталою конструкцією. Спеціальними законами та підзаконними нормативними актами можуть бути визначені й інші види інструментів публічного адміністрування. У процесі розвитку публічного адміністрування можуть виникати нові й скасовуватися застарілі інструменти публічного адміністрування.

У зв'язку з чим, авторський колектив підручника «Адміністративне право України» пропонує поділяти інструменти публічного адміністрування на дві групи: 1) позитивні види інструментів публічного адміністрування, які розширюють можливості приватних осіб, можуть встановлюватися як законами України, так і підзаконними нормативними актами; 2) негативні, що обмежують права, свободи і законні інтереси приватних осіб та/або мають своїм наслідком накладення адміністративних стягнень, – виключно законами України [14, с. 211].

Для прикладу, Муза О. відокремлює такий інструмент, як реальні акти – неформальні рішення чи дій органів публічної адміністрації, що приймаються або вчиняються поза межами правового регулювання управлінської діяльності та спрямовані на комунікацію з приватними особами (усні висловлювання, заяви, повідомлення, попередження органів публічної адміністрації, їхніх посадових осіб) [15, с. 88].

Біла В. Р. вважає за доцільне виокремлювати такий інструмент публічного адміністрування, як «правові акти публічної адміністрації», до яких відносити

нормативно-правові акти, індивідуальні акти, адміністративні договори, акти-дії [16, с. 145].

У наукових напрацюваннях можна також знайти наступні види інструментів публічного адміністрування: Резніченко В. О. виокремлює ліцензування та акредитацію в рамках забезпечення вищої освіти в Україні [17]; Галуцько В. В., Воробей П. А., Шишка Р. Б., Лазарев А. А. розглядають як інструмент публічного адміністрування планування та координацію в сфері боротьби з організованою злочинністю [18]; Махмурова-Дишлюк О. П. веде мову про комплексний інструмент публічного адміністрування – правовий режим воєнного стану [19], тощо.

Таким чином, можна констатувати процес формування в українській доктрині нової правової категорії «інструменти публічного адміністрування».

В контексті застосування інструментів публічного адміністрування в сфері захисту прав дітей під час збройного конфлікту. Аналогічно як і в усіх інших сферах суспільного життя, в сфері захисту прав дітей під час збройного конфлікту суб'єкти публічної адміністрації виступають основними «акторами», які формують і реалізують державну політику в кожній окремій сфері, запроваджують механізми захисту прав дітей тощо.

Починаючи з 2014 року українською стороною відбувається постійне напрацювання механізмів в сфері захисту прав дитини під час збройного конфлікту. В рамках таких механізмів пропонує розглянути інструменти публічного адміністрування.

Одним із перших був запроваджений механізм отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів [20]. Орган опіки і піклування приймає рішення про надання або відмову в наданні зазначеного вище статусу протягом 30 календарних днів з дати реєстрації заяви про надання статусу за

результатами розгляду комісії з питань захисту прав дитини документів. Таке рішення є одним із інструментів публічного адміністрування, а саме адміністративним актом, оскільки це є акт індивідуальної дії, який спрямований на набуття дитиною статусу постраждалої внаслідок збройного конфлікту і як результат можливість користуватися визначеними українським законодавцем заходами соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України [21].

Наступним механізмом (за хронологічним порядком) є, затверджений Кабінетом Міністрів України, механізм обов'язкової евакуації в примусовий спосіб [22]. Така евакуація відбувається як результат застосування суб'єктами публічної адміністрації низки інструментів публічного адміністрування. Першочергово, відбувається погодження обласних військових адміністрацій з органами військового командування на відповідній території та Координаційним штабом з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утвореним Кабінетом Міністрів України, про необхідність здійснення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб з визначених населених пунктів (інструмент публічного адміністрування – акти-дії).

Як результат після застосування такого інструменту публічного адміністрування, слідує застосування акту-документу. В даному випадку наступним кроком є прийняття обласною військовою адміністрацією рішення про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії. Таке рішення приймається у формі наказу обласної військової

адміністрації (інструмент публічного адміністрування – нормативний акт), який має містити інформацію про строки проведення евакуації; збірні та приймальні пункти евакуації; державні органи з числа органів з евакуації, їх територіальні підрозділи, які залучаються до проведення евакуації; контактні дані уповноважених осіб приймальних пунктів евакуації.

Ще один механізм захисту прав дітей під час збройного конфлікту, який також прийнятий Урядом України, – механізм пошуку та повернення депортованих або примусово переміщених внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України [23]. В рамках зазначеного механізму застосовується такий інструмент публічного адміністрування, як адміністративний договір. Так, активним учасником в механізмі пошуку, повернення, забезпечення супроводу та реінтеграції депортованих або примусово переміщених дітей, визначені громадські об'єднання і благодійні організації. Підставою для їх залучення є укладення договору про спільну діяльність із Державною службою у справах дітей строком на один рік. Такий договір за своєю суттю є адміністративним договором.

Також в рамках механізму пошуку та повернення депортованих або примусово переміщених дітей застосовується такий інструмент публічного адміністрування, як акти-плани: індивідуальний план заходів з повернення дитини та план заходів із забезпечення супроводу та реінтеграції дитини. Особливістю таких планів є їх індивідуальна дія, оскільки кожний такий план приймається щодо конкретної дитини.

Крім загальноприйнятих інструментів публічного адміністрування, які використовуються в межах захисту прав дитини під час збройного конфлікту, вважаю за доцільне звернути увагу на інші їх види.

Поширеним стали процеси цифровізації суспільних відносин. Сфера захисту прав дітей під час збройного конфлікту не стала виключенням. Проявом цифровізації, і як результат виникнення ще одного інструменту публічного адміністрування, є ведення реєстрів різних напрямів, що стосуються дітей.

У 2015 році наказом Міністерства соціальної політики України від 28.12.2015 № 1256 [24] запроваджено Єдину інформаційно-аналітичну систему «Діти».

У 2024 році Законом України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» запроваджений державний реєстр дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Реєстр інтегрується з системою електронної взаємодії електронних ресурсів, держателем яких є центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, з метою обміну даними в режимі «електронний запит – електронна відповідь», взаємного пошуку та перегляду наявних даних, формування спільних масивів даних, документів та форм, автоматичного протоколювання всіх кроків та операцій зазначеної взаємодії.

Зазначені реєстри ведуть суб'єкти публічної адміністрації, зокрема фахівці: Міністерства соціальної політики України та Державної служби України у справах дітей, Національної соціальної служби, служб у справах дітей (муніципального рівня). Метою зазначених реєстрів є забезпечення своєчасного внесення, облік, редагування, пошук, перегляд і використання даних для

прийняття суб'єктами публічної адміністрації необхідних рішень щодо кожної дитини.

На основі вищевикладеного, можна стверджувати про формування правової категорії «інструменти публічного адміністрування» та її активне застосування в різних сферах суспільних відносин. В тому числі в сфері захисту прав дитини під час збройного конфлікту. На українському досвіді можна констатувати

про використання в сфері, що досліджується, таких інструментів публічного адміністрування, як: нормативні акти, адміністративні акти, адміністративний договір, акти-дії та акти-плани. Крім того, в силу розвитку суспільства відбувається і збільшення можливих видів інструментів публічного адміністрування. Зокрема, одним із таких інструментів є реєстри, які ведуть уповноважені на те суб'єкти публічної адміністрації.

Список використаних джерел

1. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
2. Патерило І. В. Інститут інструментів діяльності публічної адміністрації у системі адміністративного права України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 283–289.
3. Сукманова О. В. Публічне адміністрування охорони права власності в Україні: дис. ... д.ю.н.: 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права, Сумський державний університет, Суми, 2019. 559 с.
4. Фелик О. В. Сутність інструментів публічного адміністрування в Україні. *Право і суспільство*. 2024. № 4. С. 44–50. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.7>
5. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
6. Патерило І. В. Адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації України: дис. ... 12.00.07. Запоріжжя, 2015. 442 с.
7. Білокур Є. І., Маслоva Я. І. Нормативні акти публічної адміністрації в системі джерел адміністративного права України: загально-теоретичний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 187–190. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-9/44>
8. Галіцина Н. В. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування. Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції. С. 142–172. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-244-2-1-6>
9. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
10. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
11. Біла В. А. Адміністративний договір як правова форма публічного адміністрування: оновлення доктринальних підходів. *Право і безпека*. 2019. № 4 (75). С. 43–48.
12. Мілієнко О. А. Акти-дії та акти-плани як інструменти здійснення публічного адміністрування. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 2 (27). Том 2. С. 52–56.
13. Миронюк Р. С. Акти-дії органів адміністративно деліктної юрисдикції як вид правозастосовних актів публічної адміністрації. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 2 (4). С. 38–44.
14. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галунько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правотворової. Видання 3-тє. Херсон, ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с.
15. Муза О. Реальні акти як інструмент публічного адміністрування. *Університетські наукові записки*. 2021. № 1 (79). С. 83–90.

16. Біла В. Р. Правові акти публічної адміністрації: теоретико-правове дослідження. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 140–145. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-4-20>

17. Резніченко В. О. Ліцензування та акредитація як інструменти публічного адміністрування забезпечення вищої освіти в Україні. *Юридична наука*. 2020. № 4 (106). Том 1. С. 152–158.

18. Галуцько В. В., Воробей П. А., Шишка Р. Б., Лазарев А. А. Планування та координація як інструменти публічного адміністрування боротьби з організованою злочинністю в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 6. С. 518–521. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/130>

19. Махмурова-Дишлюк О. П. Адміністративно-правовий режим воєнного стану як комплексний інструмент публічного адміністрування забезпечення прав, свобод і законних інтересів та прав і законних інтересів фізичних осіб в умовах російсько-української війни. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 185–190. DOI <https://doi.org/10.32782/kj/2024.1.25>

20. Порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/268-2017-%D0%BF#Text>

21. Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат: Закон України від 08.10.2024 № 3999-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3999-20#Text>

22. Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

23. Порядок виявлення, повернення, забезпечення супроводу та реінтеграції дітей, депортованих або примусово переміщених внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України: постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2024 № 551. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-2024-%D0%BF#Text>

24. Про ведення банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів: наказ Міністерства соціальної політики України 28.12.2015 № 1256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0380-16#Text>

Чепкова К. О. Поняття та види інструментів публічного адміністрування в сфері захисту прав дітей під час збройного конфлікту

Стаття присвячена дослідженню питання поняття «інструментів публічного адміністрування» та їх видів. Автор статті здійснила вивчення вітчизняних доктринальних підходів до визначення «інструментів публічного адміністрування». В статті проаналізовані загальноновизнані інструменти публічного адміністрування, а саме: нормативні акти, адміністративний акт, адміністративний договір, акти-дії, акти-плани. При цьому, це є не вичерпний перелік можливих інструментів публічного адміністрування. В силу розвитку суспільних відносин відбувається збільшення можливих інструментів публічного адміністрування. Основою для огляду зазначених видів інструментів публічного адміністрування стали як наукові напрацювання, так і нормативно-правові акти (Кодекс адміністративного судочинства України, закони України «Про адміністративну процедуру», «Про правотворчу діяльність», тощо).

Питання захисту прав дітей як ніколи постає під час збройного конфлікту. Держава, в особі суб'єктів публічної адміністрації, формує механізми захисту дітей. Саме за допомогою інструментів публічного адміністрування стає можливим їх реалізація. Українська сторона, починаючи з 2014 року, активно формує систему захисту прав дітей під час збройного конфлікту (Закон України «Про охорону дитинства» (внесено низку змін), Закон України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок

збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», «Про затвердження Порядку виявлення, повернення, забезпечення супроводу та реінтеграції дітей, депортованих або примусово переміщених внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» тощо).

На основі виокремлених теоретичних напрацювань та вже напрацьованих українськими суб'єктами правотворчої діяльності механізмів захисту прав дітей під час збройного конфлікту, автором статті проаналізовані інструменти публічного адміністрування, які застосовуються в сфері, що досліджується.

Ключові слова: дитина, збройний конфлікт, публічна адміністрація, інструменти публічного адміністрування.

Сhepkova K. The concept and types of public administration instruments in the sphere of children's rights protection during armed conflict

The article is devoted to the study of the concept of "public administration instruments" and their types. The author of the article has studied the national doctrinal approaches to the definition of "public administration instruments". The article analyzes the generally recognized instruments of public administration, namely: regulations, administrative act, administrative contract, acts-actions, acts-plans. At the same time, this is not an exhaustive list of possible instruments of public administration. Due to the development of social relations, the number of possible instruments of public administration is increasing. The basis for the review of these types of public administration instruments is both scientific developments and legal acts (the Code of Administrative Procedure of Ukraine, the Laws of Ukraine "On Administrative Procedure", "On Lawmaking", etc.)

The issue of protecting children's rights has never been more important during an armed conflict. The state, represented by public administration entities, develops mechanisms to protect children. Implementation of these mechanisms becomes possible with the help of public administration instruments. Since 2014, the Ukrainian side has been actively developing a system for protecting children's rights during armed conflict (The Law of Ukraine "On Protection of Childhood" (a number of amendments were introduced), the Law of Ukraine "On Social Protection and Support of Children Affected by the Armed Aggression of the Russian Federation against Ukraine and Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the Regulation of Social Services and Benefits", the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Procedure for Granting the Status of a Child Affected by Military Actions and Armed Conflicts", "On Approval of the Procedure for Identification, Return, Support and Reintegration of Children Affected by Military Actions and Armed Conflicts", etc.).

The author of the article analyzes the public administration instruments used in the area under study based on the identified theoretical developments and the mechanisms for protection of children's rights during armed conflict already developed by Ukrainian lawmakers.

Key words: child, armed conflict, public administration, public administration instruments.